

STAMPĂRII ADMINISTRATIVE
 Tipografia:
 Nr. 30, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Pentru înțelegerea și primirea
 scrisorilor nu se recomandă
 scrisorile de mână:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Anunțurile mai primesc în Viena
 și în Budapesta: H. Schalk, H. H. Schmid, M.
 J. J. A. Oppel, J. J. Oppel; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, K.
 Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Damm; în Hamburg: A. Stemer.
 Prețurile inserțiilor: o serie
 de inserții pe o coloană 8 or. și
 10 or. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 Declama pe pagina a III-a o
 serie 10 or. v. n. sau 30 buzi.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU XVI.

„Gazeta” este în vânzare și
 abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Nr. de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminecă 2 franci.
 Se primumă la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colector.
 Abonamentul pentru Brașov
 a administrației, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dușul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Ună exemplară 5 or. v. n.
 sau 15 bani. Atâră abonamen-
 tele câtă și inserțiile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 284.

Brașov, Joi, 23 Decembrie

1893.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1894 st. v.

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 fl.
pe trei luni . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci
pe șase luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 2 fl.
pe șase luni . . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 8 franci
pe șase luni . . . . . 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrația
„Gazetei Transilvaniei”

Sașii și guvernul unguresc.

Brașov, 22 Decembrie v.

Sașii ardeleni o duc cu guvernul unguresc, de când s'au „împăcat” și au intrat în partidă lui, cum dice Românul. „câne-șănesc și nu prea omenesc”. Cu alte cuvinte se înțeleg așa de bine între olaltă, cum se înțelege cu bărbatul violent și certărețu nevasta, care știe că nu e iubită, dăr ar face toate numai să nu fiă bătută de el, și s'o pôtă duce mai departe lângă el și așa fără de iubire, fără de bucurie și totă cu fiica în sină.

Din vâra anului 1890 încôce, de când au hotărît să părăsescă opozițiunea națională, Sașii ardeleni au păstrat cea mai adencă liniște și și-au dată totă silința de a face pe voia guvernului, în speranță, că acesta la rândul lui va sci să aplețieze atitudinea lor și îi va cruță cu măsurile de maghiarizare. Această condescendență a Sașilor, pe care ei o numesc „lealitate față cu guvernul”, căruia i-au dată încrederea lor, a mers până acolo, încât în timpul acesta ei s'au ferit mai mult ca oră și când de a lăsa și numai să apară, că dênșii ar fi în stare de a face causă comună în vre-o cestiune ôrecare cu celelalte popóre nemaghiare, cari sunt timbrate din partea guvernărilor, ca „dușmane statului”.

Și, ca să nu mergem mai departe, înainte cu câteva luni a fost, precum șcim, în dietă o discuțiune mare asupra politice de naționalitate a guvernului, dăr nici unul dintre deputații sași n'a aflat de oportună a lua măcară câtă de câtă în apărare principiul egalei îndreptățiri și a arăta ce greșită este pornirea celorlă dela putere.

De curând s'au fost ivit în șinul poporului sășesc ôre-cari se mulțumiri cu purtarea deputaților sași în cestiunea reformelor bisericesci-politice, dăr și mișcarea opozițională, ce părea că se pornesc în această cestiune a amuțit peste nôpte.

A trebuit, în consecența măsurilor neosorabile de maghiarizare, să se întemple ună atentat înfricosat la viața școlerilor sășesci din Transilvania, ca Sașii să se deșteptă și puțin din letargia lor și să chibzuiască, decă o asemenea alianță cu guvernății pôte fi oră nu folositore nêmului lor.

Casul de violență s'a întâmplat în Bistrița, pe temeiul cunoscutului ucaz al ministrului de instrucțiune dela 25 Septembrie 1893. Comisiunea administrativă a comitatului Bistrița-Năsăud a aflată decă de cuvântă a decide, la propunerea inspectorului de școle reg. unguresc, ca diplomele de calificățiune a 15 învățătorilor populari evangelic-sășesci, din 9 comune sășesci ale numitului comitat, să fiă anulate, acești învățători să fiă destituiți și autoritatea bisericescă școlară să aibă de grijă a ocupa posturile lor până la 1 Iulie 1894 cu alți învățători apti.

Și în ce consistă neapținutudinea acestor învățători sășesci? Inspectorul reg. a spus-o scurt și cuprinător: nu sci să vorbească perfect unguresc. După el, numai acei învățători, cari știu să vorbească bine și curat unguresc, pot să propună cu succes limba maghiară. El găsește, că în memoriale școlii sășesci limba maghiară nu se propune în ôre de ajuns, metoda de învățământ nu e bună și succesul nu corăspunde legilor și ordinațiilor ministeriale.

Înzadar s'a adus înainte, că planul de învățământ al ministrului este strict observat în școlile populare sășesci, că învățătorii din cestiune n'au fost odată admoniați, că ar negligea propunerea limbii maghiare; înzadar s'a accentuat, că este absolută cu neputință, ca copii din școlile populare sășesci și din comune curate sășesci să pôtă ajunge vreodată la acea perfecțiune, ca să pôtă redă prin grai și în scris clar și bine de tot, ce au învățat în școlă în limba maghiară; înzadar s'a obiectat, că pe baza legii nici nu este admisă o ingerință a comisiunii administrative comitatense, căci învățătorii confesionali sunt supuși dreptului disciplinar al autorităților autonome confesionale, că chiar ordonanța ministrului dela 25 Sept. nu stă pe baza legii.

Tôte aceste argumente puternice, factice și legale, au fost desconsiderate și propunerea inspectorului regesc șovinist a învins în comisiunea administrativă.

Acest act de violență a trebuit să scotă din flegmă pe pacinici aliați ai guvernului. „Oare în adevăr să nu mai existe pentru noi

nici un drept în Ungaria?” întrebă „Siab. d. Tagblatt”. Și de astădată nu se mulțumesc cu asăstă întrebare, ci pretinde să se ia pozițiune energică într'o asemenea cestiune de viață a școlerilor sășesci din partea biserice și a poporului sășesc; „să nu mai lăsăm îndoielă despre aceea, că asemeni procederi ne silesc de a relua din nou lupta politică în mod energic”.

Ear „Kronstädter Zeitung” din loc dice, că decă hotărârea comisiunii administrative din Bistrița nu se va delătura de câtă guvern, întreg poporul sășesc trebuie să ridice mânușă, ce i s'a aruncat în Bistrița.

Dăr și acest protest al foilor naționale sășesci pôtă o clausulă fatală: speranța că „iubirea de dreptate și de pace” a guvernului nu-i va sili pe Sași să redice mânușă și le va face posibilă a trăi în bună înțelegere cu el!

Întrebăm, decă guvernul ar și cassa hotărârea pașalelor dela Bistrița, fi voră atunci interesele de viață ale școlerilor sășesci mai asigurate? Nu trebuie să aștepte Sașii în curând la alte nou volnici săversite „pe baza legilor și a ordinațiilor ministeriale?”

Nu vedă compatrioții noștri Sași, unde au ajuns cu politica lor oportunistă și ce îi mai așteptă încă de aici încolo, fără considerare la ceea ce va decide dl Hieronymi în cazul de față?

Ba vedă și recunosc pericoulul.

„Suntem chiar în pericol”, — strigă cei dela „Kronstädter Ztg”, — „să ne perdem conștiința noastră națională, ba suntem chiar pe cale de a-o pierde, decă nu vom face ceva spre a ne conserva simțul independent politic. Să ne întorcem dără până când este încă timp!”

Decă este așa, atunci de ce nu se hotărăsc odată Sașii ardeleni la o întorcere, care să-i scape de peirea națională? De ce mai umblă după pacea putredă și primejdiosă cu guvernul și nu-și caută razimul în alianța firăscă cu acele popóre conlocuitoare, cari luptă în contra uneltirilor de maghiarizare ale forței brutale și pentru existența lor națională?

Felicitări de anul nou.

E obicei vechiu, ca partidele politice maghiare să felicite de anul nou pe președinții lor și pe miniștri. Cu astfel de ocazii se fac declarații importante. Anul acesta felicitările și răspunsurile au culminat în accentuarea importanței proiectelor guvernului cu privire la politica bisericescă și la reforma administrației.

Ministrul Wekerle a fost felicitat de Dionisiu Perczel, în numele partidei guvernamentale. Perczel a prea-mărit zelul și abnegațiunea șefului cabinetului, în ce privește marile reforme, ce le-a luat în programul său de guvernament cabinetului său, reforme, a căror realizare va inaugura o nouă epocă pentru Ungaria.

Ministrul Wekerle răspundând lui

Perczel a dăr, între altele, că ținta politicei lui este foarte bine determinată. Prin reformele bisericesci-politice el nu voesc să vatem drepturile bisericilor, ci dimpotrivă să garanteze și consolideze adevărata libertate și conștiința religioasă, și a ridica nouă ziduri de apărare a armoniei pacnice. Prin introducerea administrației de stat, dise Wekerle, nu urmărim altceva, decătă ceea ce urmărim cu proiectele de reformă bisericescă, adică: să punem nouă base și garanții intereselor statului maghiar și consolidării vieții națiunii maghiare.

Președintele dietei, Br. Des deriu Bánffy a fost felicitat prin rostul lui Petru Busbach, care a dăr, că „națiunea” trăește timpuri mari; ômenii guvernului voiesc să reformeze patria prin reformele create de guvern. Nu se face altceva, decătă se continuă opera intreruptă la 1848: garantarea, dezvoltarea și întărirea independenței individuale a statului maghiar. Ținta nouelor reforme, dise Busbach, este dezvoltarea și valorarea limbii maghiare în toate direcțiunile. Prin introducerea administrației de stat se țintesc la lățirea ideii de stat maghiar; și a face ca în totă unghiulețul țării să se introducă și să se simtă puterea și autoritatea acestei idei, er prin reformele bisericesci politice se urmăresc apropierea locuitorilor de diferite limbi, și prin valorarea spiritului și culturai maghiare a se ajunge la contopirea cetățenilor statului maghiar.

Dăr, dise mai departe Busbach, moderațiunea noastră nu merge așa departe, ca să tolerăm ațitarea meșteșugită a resentimentului. Nu vom tolera agitațiunile îndreptate contra integrității și unității statului. Pământul acesta de-o miă de ani este maghiar, și el trebuie să rămână maghiar și în viitor. Realizarea ideii de stat maghiar înseamnă consolidare, susținere; zădărnicierea ei însă înseamnă dismembrare, nimicire. Din cauza această conspirațiunile contra integrității statului, oră sub ce firmă s'ar face ele, formeză crima trădării de patriă — er tolerarea lor ar însemna complicitate în această crimă. Constată însă, cu satisfacțiune, că în privința această nu este deosebire între partidele maghiare.

Br. Desideriu Bánffy a răspuns lui Busbach în termeni foarte moderați; el s'a mărginit a dice, că are conștiința însemnătății timpului, prin care trece țera și „națiunea”, și promise la sfârșit, că va face totă posibilul, ca să se păstreze formele parlamentare în decursul dezbaterii reformelor indicate de Busbach.

Atâta e tot. Gaură 'n cer nu s'a făcut.

Din Paris se telegrafiază, că în ziua de anul nou președintele Carnot a primit felicitările corpului diplomatic. Președintele, răspundând nunciului papal Ferrata, a dăr:

Salut cu încredere aurora anului nou, care este chiamat să apropie marea familie omenescă de ținta aceea mare cătră care nisuse civilizațiunea: sporirea moralului popórelor și dezvoltarea existenței materiale. D-vóstră, domni mei, v'ăți pus în serviciul aceleai cauze, ca și noi, când vă jertfiți ostenele pentru apropierea tuturor națiunilor. Franca rămâne credinciosă acestei probleme și ea n'are decăt să urmeze tradițiilor sale, pentru-ca să dea dovadă de iubirea, ce-o păstrează ordi-

nei, de alipirea ei nebiruită la libertate, de respectul ei față de drept și lege, și de interesul ei față de cucerirea păcii. Anul trecut va trăi viu în amintirea noastră. Cea mai adăncă a noastră dorință e, ca anul nou să împlinescă toate speranțele noastre, ce le punem în binefacerile păcii și în dezvoltarea salutară a înțelegerii internaționale.

— În răspunsul, ce l'a dat regele Umberto parlamentului din Roma, a spus, că are speranța unirii tuturor partidelor, spre a învinge greutățile momentane. Vorbindu de stările din Sicilia, regele s'a pronunțat foarte calduros asupra poporației de acolo. Convinserea mea firmă este, dize regele, că acțiunea înțeleaptă a guvernului și conlucrarea parlamentului vor îmbunătăți stările din Sicilia. Acesta o speru cu atât mai virtuos, deoarece anul nou ne întinde cea mai deplină garanție a păcii, împrejurare, care va ușura rezolvarea cestiunilor interne ale Italiei.

Din Camera română.

Discuțiune privitoare la cestiunea română.

Din discursul D-lui N. Fleva.

(Fine).

D. N. Fleva: Onor. D. Carp, D. lor, și cu acesta terminu, a fost și mai crud, decât se poate, către frații noștri. D-sa, cum am spus, a luat aproape cestiunea în ris. Dize: frații sunt și acolo, frații sunt și dincolo; la care se ne uităm, acesta depinde de ce politică vreți să urmați, voiți să faceți politică germană, sau politică rusă?

Și aici cestia s'a legat cu politica esteriă. Ei bine, și în politica esteriă D-vostre sunteți totu așa de incurcați, ca în toate cestiunile; unul trage, cum dize Românul, hăis, altul cea. Onor. D. Lahovari și D. Catargi la 1890 au spus în apelul partidului liberal conservatoru cătră țară, că D-lor voescu în politica esteriă o neutralitate garantată, și în acest scop voru fi egali cu toate puterile.

Onor. D. Carp le spune: Neutralitate? Dér D-vostre visați; acesta nu se poate; trebuie să alegi: ori cu Germania, ori cu Rusia. Și în privința alegerii D-sale nu mai e îndoială, căci dela 1888 a spus, că este cu politica germană.

Ei bine, cestiunea acesta, D. Carp a tratat-o ca și când n'ar ave nici o legătură chiar cu politica ce D-lui preconisă și spune cu sânge rece și indiferență Românilor de peste munți: nu mă ocup de nimeni; sorta vostă stă în mâinile vostre. Cu alte cuvinte, celui, care are strângu de gât, când e să-i iasă sufletul, noi Români să le spunem: sorta ta e în mâinile tale, adevă să-ți dai sufletul sub strângu și să se sfârșescă. (Aplause).

D. Carp dize Românilor de peste hotare: aci la frontiera noastră sunt hotarele Regatului, și pentru densii scriu pe poarta Regatului cuvintele triste ale nemuritorului Dante. „Lăsați ori-ce speranță, voi, cari intrați aici“.

Nu e nici o speranță pentru voi, nici un suris, nici un ajutor, nu aveți de cătu să muriți, sau să vă ridicați. Și acesta D. Carp o numesce politică de prevedere; ba încă se fălesce, că D-sa imită pe Bismarck și pe Cavour. Dér ore așa făcea Bismarck și Cavour?

N'a venit un moment, în care Bismarck lasă pe Germanii din Curlanda pentru a bate pe Austriaci și a pregăti astfel unitatea Germaniei? Cavour s'a uitat ore chiar la bordeiul lui Garibaldi, ca să facă unitatea Italiei? Nu a mers el până să dea Nisa și Savoia? În luptele acestea pentru strângerea și unificarea neamului, câtă înțelepciune, câtă tact, câte sacrificii ale momentului nu trebuie să facă un om de stat și cu prevedere? De câte ori nu este silit chiar să dea una, ca să capete 10, până când încetul cu încetul viitorul să aducă pe toți grămadă la un loc? nimic din toate acestea.

D. Carp dize: nu vreu să mă uit nicăiri, fiind-că sunt Români și peste Prut. Apoi e egalitatea de condițiune, D-le Carp?

Apoi Români de peste Prut sunt în condițiunile Românilor de peste munți?

Apoi Români de peste Prut au fost lipiți la un stat despotice; cu ce drept și cu ce autoritate s'ar putea sustrage dela sistemul lui Români, când guvernul rus face pentru supușii săi ceea ce face și pentru cei-lalți? Acolo din nenorocire toți sunt egali înaintea despotismului.

Totu aceeași este ore situațiunea în Ungaria?

Cestiunea Românilor din statul ungar este nu numai o cestiune de legalitate, ci și de lealitate pentru Unguri; căci

este știut, că Români din Transilvania erau înainte de 1867 sub dominațiunea Habsburgică, și în statul poliglot al Austriei fă-care naționalitate era garantată și respectată în drepturile ei printr'o lege anume, care se numea chiar legea naționalităților. Ei bine, la 1867, în urma dualismului, această parte a Austriei, Transilvania, a trecut sub Unguri în aceleași condițiuni, în care era și sub guvernul Austriei, căci Ungurii n'au stipulat nici o modificare la legea naționalităților; acesta este ceea ce am numit o cestiune de legalitate.

Mai este, D-lor, și o cestiune de lealitate. Nemuritorul Cogălniceanu a arătat într'o interpelare înaintea Camerei, că Ungurii, în luptele lor pentru independență, în timpuri amare au găsit aci sprijin și ajutor; și că statul acesta, atunci mic și neînsemnat, nu s'a sfîit a le întinde mâna, a protege pe Unguri, a-i ajuta în luptă lor, pentru reînvierea statului și naționalității maghiare. În schimb însă statul român a cerut dela patrioții maghiari să se angajeze a respecta drepturile tradiționale ale naționalității române din Transilvania, și li-s'a dat solemn această făgăduelă. D. Cogălniceanu a citit atunci convențiunea categorică încheiată de patrioții unguri cu guvernul român.

D. președinte: Cred, D-lor, că deși este ora 6, Camera primesce, ca D. Fleva să continue.

Voc: Da, da.

D. N. Fleva: Ascultați, D-lor, voi citi:

„De altă parte patrioții unguri voru publica, de odată cu începerea rebelului, următoarele principii, cari sunt a se scote din constituțiunea lor:

1) „Uitarea tuturor desbinărilor vechi și deplina împăcare între Sârbi, Români și Unguri.

2) „Drept egal și libertate egală pentru toți cetățenii Ungariei, fără deosebire de neam și confesiune.

3) „Autonomia comunei și a comitatului. Populațiunea localităților, locuite de cetățenii de deosebite limbi, va statornici limba administrațiunei pe cale amicală.

4) „In afacerile bisericesti și de instrucțiune, deplină neatarnare pentru deosebitele confesiuni și naționalități.

5) „Trupele sârbesti și române voru fi organizate în deosebi, și voru fi comandate în limbele sârbesti și românesce. Pentru obținerea deosebitelor posturi, fă-care în armată va avea același drept.

6) „După finitul rebelului, se va convoca, în Transilvania, o adunare, care va avea a se rosti asupra unităței administrative a acestor țeri cu Ungaria, și în casu că majoritatea se hotărăscă, ca Transilvania, în privința administrativă, să păstreze în viitor pozițiunea sa, de sine stătătoare de mai înainte, nu se va face împotrivire acestei hotăriri“.

Intreb acum: când Ungurii au dat această făgăduelă și au găsit la noi sprijin și ajutor, lealtă este din partea lor a nesocoti făgăduelile date și a sugruma pe frații noștri?

Dér nu este numai atata, d-lor, această cestiune este și o cestiune de pace, și sub acest aspect este legată, negreșit, și de politica noastră esteriă.

Nu putem, d-lor, prejudeca viitorul; poate că Ungurii voru recunoște rețacirea lor și voru găsi, că este mai bine pentru viața lor, ca stat, să trăiască în frăție cu Români, căci numai astfel am fi aci toți unu bulevard al civilizațiunei occidentale.

Ce politică asigurătoare de pace am putea ore face noi cu vecinii noștri, când este între noi această cestiune ardătoare și vitală, care ne desparte?

Etă și aci unu câmp deschis pentru activitatea unui guvern patriot și inteligent.

În sfârșit, ați avut, d-lor miniștri, mai multe căi deschise; v'a lipsit însă sentimentul patriotismului, care se vă animeze.

De aceea D-vostre n'ați făcut și nu faceți nimic; vă închideți în această formulă banală: „Noi nu avem dreptul și nu vom să intervenim“, ca cum v'ar fi cerut cineva o asemenea intervenire! Dér ia să vedem, decât atitudinea D-vostre servesce în realitate chiar combinațiunile D-vostre politice. Dizeți, că vă învârtiți împregiurul politice germane; nu discutiți. Dér ceea ce ceru este, ca statul român să nu facă, decât politică românesce, și nu cred, că poate primi țera unu guvern, care să dea mâna aelora, cari vor să sdróbescă neamul românescu, care să ucidă pentru totdeauna toate aspirațiunile vesele și iluzionile unui popor. (Aplause).

Putem dize cu cuvânt și cu autoritate acelor puteri, cari voescu pacea: voiți pacea? O vom și noi, faceți însă mai înteu pace pentru frații noștri. (Aplause). Acei cari se dicu amicii noștri, cari au

aceleași aspirațiuni și interese, ca noi, se scie însă, că nici-odată politica, ce urmărescu, nu va aduce rezultate satisfăcătoare, decât atunci, când Români, frații noștri, voru fi respectați în totu ce au mai sacru: în limbă, în moravuri, în religia lor, în dreptul lor primordial de existență. (Aplause).

Și D-vostre, d-le Carp, care dizeați, că puteți veni unu moment, în care, intrați în mișcarea europeană, să mergeți chiar contra fraților noștri.

Eu cred, că vă faceți o iluziune, căci este o iluziune să credeți, că decât această stare de lucruri s'ar perpetua, ar pute vredată Români de dincă să lupte alături cu aceia, cari facu sugrumarea fraților lor de același sânge cu densii.

Să sperăm cu toții, că acestu interes comun va deștepta chiar pe Unguri.

Însă atunci, decât D-vostre, d-le ministru, ați spus Românilor de dincolo: perdeți ori ce speranță; ei bine, țera întregă, toate partidele, toți Români le trimitu unu cuvânt de încurajare și de simpatie! (Aplause).

SCRIRILE ȚILEI.

— 22 Decemvre.

Crisa de bani. Atât în Budapesta, cât și în provincie, lipsa de bani continuă a fi foarte simțită. Se speră însă, că în scurtu timpu această scrisă va înceta, deoarece ministrul Wekerle a pus la dispozițiunea băncilor din Budapesta sume însemnate de bani. În urma acesta băncile din Budapesta vor îngriji, ca pe încetul și în provincie să dispară crisa de bani.

— 0 —

Reaparițiunea „Tribunei“ și a „Foi Poporului.“ Institutul tipografic din Sibiu încunoscinteză pe abonții „Tribunei“ și ai „Foi poporului“, că preste 2—3 țile aceste foi voru reapară.

— 0 —

Legea pentru falsificarea vinurilor va intra în vigoare cu țina de mâne, 4 Ianuarie n. 1894. Acestă lege (art. 23 din 1893) în partea primă arată, ce materii sunt permise pentru îmbunătățirea mustului natural și pentru conservarea și îngrijirea vinului. La timpul său am arătat, cari sunt aceste materii. După acesta legea clasifică vinurile după teritorii și interdice strictu de a se da vinurilor alte numiri, afară de numirea locurilor, unde s'au produs. Vinurile ardelenesti sunt clasificate astfel: Vinuri ardelenesti din ținutul Mureșului, sub cari se înțegu vinurile din comitatul Albei de jos, al Hunedorei și Mureș-Turdei, vinuri ardelenesti din ținutul Ternavei, adevă din comitatul Ternavei mic și Ternavei mar; în fine: vinuri ardelenesti, sub cari se înțegu toate celelalte vinuri produse în comitatul: Bistrița-Năsăud, Făgăraș, Coșocna, Sibiu, Solnoc-Dobea, Turda-Arieș și Odorhei. În sensul ordinațiunei ministeriale privitoare la punerea în praxă a aceste legi, toți acei vândători de vinuri, cari și-au procurat vinurile înainte de intrarea în vigoare a aceste legi și dorescu a le vinde sub anumite numiri, cu începutu țilei de mâne sunt datori a justifica proveniența vinurilor lor prin certificatu oficiosu procurat dela notarul public reg. seu dela autoritatea de prima instanță a locului, de unde s'a procurat vinul.

— 0 —

Împărțirea hainelor la copiii săraci. Vineri în 24 l. c., în anul Crăciunului, la 2 ore p. m. Comitetul bisericei sfântului Nicolae din Scheiu și Reuniunea femeilor române din locu voru împărți, în sala cea mare a școlilor, haine la copiii săraci.

— 0 —

Cale ferată în Seculme. Din Budapesta se comunică, că în vara viitoare se va începe construirea liniei ferate S. Sângeorgiu — Tușnad — Ciuc-Sereda. Cheltuelile sunt preliminate cu 6 milioane, dintre cari cam 2 milioane le va plăti statul.

— 0 —

Nou inspectoru ungurescu de școle este numit pentru comitatul Făgărașului Váró Béni, directorul școlei civile de acolo.

Înțelegerea d-lui Dr. Ioan Turcanu.

Venerabilul consilier și deputat bucovinean, Dr. Ioan Turcanu, și-a serbat la 15 (27) Decemvre jubileul de 50 de ani ai proției sale. „Gazeta Bucovinei“ spune, că cu această ocaziune, venerabilul jubilar a fost obiectul unor frumoase ovățiuși, aduse tributului său plin de activitate românesce. Intre cei ce în persoană grăbiră a felicitat pe vrednicul iubitor, se afla și Eminentă Sa Metropolitul Silvestru Morariu Andrievic, care îmbrățisându pe fidelul său amic și tovarășu de lupte, rostii o cuvântare, în care caracterisă rolul lui Dr. Turcanu în luptele trecute și-l recomandă venerațiunei celor de față. Mai multe deputațiuni și frunțași bucovineni precum profesorii facultății de teologie în frunte cu decanul V. V. Repta; br. Eudoxin Hurmuzachi, ca președinte al Societății pentru literatura și cultura poporului român din Bucovina; din partea „Concordiei“ vice-presidentul ei B. Procopovic și prof. C. Stefanovic; din partea societății domnelor: presidenta d-na Elena de Popovic, nasc. contesă de Logotetti, și d-na Alma de Volcinski, cum și alte numeroșe deputațiuni și frunțași bucovineni grăbiră a felicitat pe venerabilul iubitor, căruia îi dorim și din a noastră parte multe țile senine și pline de mângăieri.

— 0 —

Școle de specialitate. Ministrul ungar de comerț, Lukács Béla, a proiectat să înființeze în Ardeal încă două școli de specialitate: una la Zlatna pentru sculptură și alte lucrări din piatră, care se va deschide încă în cursul acestui an școlar, și alta în comitatul Ciucului pentru industria de marmoră. Acestă însă se va deschide numai în 1896. — Școla de țesut din Cristurul șecuescu se va închide cu finea lui Iunie din cauza lipsei de interesu publicului.

— 0 —

Fabrică de zahăr la Sibiu. Din Sibiu se scrie, că în cursul acestui an se va înființa acolo o societate, cu scopu de a construi o nouă fabrică de zahăr.

— 0 —

O bombă în camera grecesce. O telegramă din Atena anunță, că o bombă a fost aruncată Sâmbăta trecut pe terasa Camerei deputaților greci. În bombă se afla dinamită, însă în mică cantitate. Diarele cred, că atentatul a fost pregătit de persoane, cari voescu să aducă o crisă politică. Camera a continuat ședința. Ancheta ulterioară a arătat, că bomba era puțin periculoasă.

— 0 —

Arestări de anarhiști. Cu data de 1 Ianuarie se telegrafază din Paris: Astăzi s'au făcut perchișii la nisce anarhiști din Nantes, din St. Quentin, din St. Etienne și din Decazeville; s'au găsit hârtii și un anarhistu a fost arestat. La Lyon s'au făcut perchișii la 50 de indiviți cunoscuți prin opiniunile lor anarchiste; 24 au fost arestați; numeroșe hârtii au fost găsite și luate de poliția. La Montluçon, făcându-se perchișii, s'a găsit o mare cantitate de materii explosive. Cinci anarhiști au fost arestați. La Brest s'au arestat 7 și la Troyes 5 anarhiști.

— 0 —

Unu articolu de senzați. „Le Figaro“ publică unu articolu de senzați și două documente de natură a face să reînvieze afacerea de Panama, stabilindu complicitatea lui Herz și a baronului de Reinach în privința fondurilor primite dela administrațiunea canalului de Panama.

Rassa română și rassa maghiară.

Distinsul publicist englesu, d. l. Fitz-Gerald, despre care șim, că de mai multu timpu petrece în Transilvania, unde a venit anume pentru a-și câștiga date cu privire la cestiunea de naționalitate dela noi, a avut țilele acestea o întâlnire și cu notarul public reg. din Bistrița, d. l. Keller Ignac. Acestu „uj-magyar“ și-a ținut și elu de datorință „patriotică“ să-l încurce pe publicistul englesu cu câteva

„date statistice“, prin care avea de scop să se arate, că deși Românii de sub stăpânirea ungară numără, după a lui socoteli, 2.800.000, ei însă nu trag la cumpană nici cât două milioane de Maghiari, deoarece în privința calităților fizice, rassa română ar sta mult îndărătul celei maghiare.

Dreptu „dovadă“, „patriotul“ Kellner făcând o asemănare între cercul de înțelegere al regimentului 63 dela Bistrița, care ceru în majoritate preponderant este locuit de Români, și între cercul de înțelegere al regimentului 86 dela Szabadka, care este locuit în majoritate preponderant de Maghiari. În ultimii 10 ani, cercul Szabadka a dat în fi-care an aproape de două ori atâția recruți pentru miliția, ca cercul Bistriței. De asemenea luând în comparație cercul Odorheiului, care este cel mai ungaresc cerc din Ardeal, acest cerc, cu excepțiunea unui singur an, a dat în ultimul deceniu un contingent anual mult mai mare pentru armată, decât cercul Bistriței. De aci conchide d-lu Kellner Ignac, că puterea fizică a elementului maghiar ar fi mult mai mare, decât a elementului român.

La acestea mai adauge d-lu Kellner, că în 1877 se aflau în armată 148.412 tineri maghiari; în 1892 însă numărul lor a crescut la 188.398, va să zică într-un interval de 15 ani numărul tinerilor ostași maghiari s'a sporit cu 40.000. Din contră, ostași români în 1877 erau 52.235; în 1892 numărul acestora ajunsese la 56.082. De aci ar urma, că pe când numărul ostașilor maghiari s'a sporit în timp de 15 ani cu 40.000, pe atunci alți Românilor s'ar fi sporit numai cu 4000.

Tot cu „date statistice“ s'a silit notarul public r. Kellner să arate, că Românii suportă mult mai greu viața militară, decât Maghiarii, căci în fi-care an se bolnăvesc mai mulți Români, ba în unii ani chiar și cu 50% mai mulți, decât Maghiari.

Apoi pe când Românii, cari formeză 6-8% din numărul total al locuitorilor din monarhia austro-ungară, sunt reprezentați în armată cu 5-4%, pe atunci Maghiarii, cari formeză 18-2% ale populației monarhiei austro-ungare, sunt reprezentați în armată cu 18%. De aci conchide Kellner, că cele 2.800.000 de Valahi din monarhia, în privința valorii militare, facu ca și cum ar fi numai două milioane.

Acestea sunt datele, cu cari a debutat neașul Maghiar Kellner dela Bistrița înaintea publicistului englez. De sigur, cei ce cunosc adevărata valoare militară a Românului, vor rămâne surprinși în fața acestor nădrăvăni ale „patriotului“ Kellner. Trăinicia ostașului român este și a fost întotdeauna recunoscută de omenii mai competenți, ca Kellner, care umblă să-și facă „merite“ prin falsificarea statisticilor. Pe hârtia îi este ușor cocolului Kellner de-a „constata“ sporirea elementului maghiar în armată; și-a uitat însă să spună, că între cei 188.398 de ostași „maghiari“, este a se socoti și marele număr de Jidan, Armeni, Ruteni, Slovaci și alți mulți tineri nemaghiari, cari cu forța sunt înregistrați în statisticele ungarice între Maghiari.

Nu scim, de, cum se va pute lămurii d-lu Fitz-Gerald asupra cestiunei transilvane, decât va lua de bani bun datele ce i le dau șovinistii unguri. Ni-e tēmă, că în loc de a se lămurii, mai tare se va încurca.

Congregațiunea

Comitatului Huniadoră, ținută la 28 Decembrie 1893.

Deva, 31 Decembrie 1893.
(Fine.)

Protopopul din Bradu Vasile Demianu, într-o vorbire frumoasă și predată simpatic și cu elocință, vorbește despre autonomia comitatelor și dovedește, că nu este și nu poate fi în interesul nostru, ca să stăruim a se restringe libertățile con-

stituționale. Arată cu exemple, cât de păgubitoare au fost și sunt neînțelegerile dintre cetățeni, ce constituiesc acest stat, și deci e de părere, că din contră fi-care se nisuse, ca să se largescă libertățile, er nu ca să se restringă.

Arată apoi, ce anomalie este faptul, că în una și aceeași țieră, se aplică deosebite legi, unele constituționale, era altele rămase din zilele absolutismului austriac.

Dreptu dovadă, se provocă la faptul, că ați, în Transilvania, sunt în vigoare mai multe patente și ordinațiuni ministeriale de sub absolutism, că în Transilvania este o lege electorală cu mult mai nefavorabilă, ca în Ungaria, și că în zilele noastre cauzele de presă, se deliberază, pe baza patentei, care odinioară s'a adusă chiar în contra Maghiarilor (o voce: pe atunci D-vostre era agitatorii). De aceea e de părere, ca reprezentațiunea comitatului să nu dea semne, că ar dori restringerea libertăților constituționale, din contră să facă totu posibilul, ca să se largescă acele libertăți.

A luat apoi cuvântul Baronu Alexie Nopcsa și făcându elogiuri antevorbitorilor români, pentru-că arată atâta interes pentru cauzele publice, dice, că reprezentațiunea, ce se intenționează a se face la dietă, nu are de scop a tulbura buna înțelegere dintre naționalitățile țerii, ci numai, ca să se ia măsură contra inamicilor ideii de stat maghiar.

Au mai vorbit membrii Dr. Ales. L. Hossu, demonstrându, că congregațiunea, nu este competentă a judeca, că cine pot fi priviți ca agitatori, — apoi a urmatu Romul Crainic, accentuându, că D-sa totdeauna a stăruit, ca fii patriei să trăiescă în bună înțelegere la oaltă, de aceea nu înțeleg scopul propunerii, ce s'a făcutu.

În fine se dă cuvântul membrului Fr. Hossu Longin, ca contrapropunător. În replica sa vorbitorul răspundendu baronului Bornemisza, dice, că Românii din acest stat nu sunt responsabili de ceea ce scrie „Tara“ din București, și nu mai ales, cându nici nu scim, decât și ce se scrie în acel diar. Ei, domnilor, decât e vorba să ne provocăm la cele ce s'au scris și se scriu, atunci și noi avem forte multe prin cari v' putem dovedi, că patriotismul Românilor nu este mai inferior de câtu alu D-vostre, ba putem dovedi și mai mult.

Domnul Baronu ne vorbește despre agitatori și agitări. Ei bine, eu v' pot dovedi cu fapte, că ați fi-care Maghiari are în casa sa poezie revoluționare ale lui Petöfi. Decă voiți, eu v' pot ceti câteva din ele, precum sunt de exemplu (cetesce): „Készülj hazám“, „Akasztok föl“, „Austria“ „Itt a nyilam, mibe löjtem“, „Föl a szent háborura“ șcl. S'eu decât e vorba, despre cele ce se scriu în diarele maghiare, apoi etă aici am la mână noul diar alu lui Bartha Miklós, „Magyarország“ Nr. 3. Etă ce scrie sub titlul „II. József császár“ (cetesce) „Hálából eltiporta Magyarország jogát, törvényeit, szabadságát. A hála kötelességén felül, megszegte ősei által, a nemzetnek annyiszor adott ünnepélyes esküket“ șcl. Și aceste se scriu despre străbunul aceluia, pe care D-vostre astăzi a-ți hotărât alu felicită din incidentul iubileului său de 25 de ani.

Aceș afirmare a d-lui baron Bornemisza, că Românii din fostul comitat alu Zarandului au fost intoleranți și că n'ar fi lăsatu pe Maghiarii de atunci să vorbească ungarice, nu este adevărată. Mă provocă la președintele sedrii orfanale, d-lu Ionu Simionașiu, și la colegul Emericu Hollaki, cari sciu și pot dovedi, că ceea ce a d-lu baron Bornemisza nu corăspunde adevărului.

Sustinu din nou, că în statul nostru nu sunt agitatori români, — din contră, este un faptu afară de totă indoială, că Românii totdeauna și pe toate terenele vieții

*) Din grația a călcatu în picior dreptul, legile li libertatea Ungariei. Pe lângă obligamentul de grațitudine, a călcatu jurămiute solemnă, de ce stătea-or au fost date națiunei de de cătră strămoșii sei șcl.

publice au luptat numai cu armele legii, — că Românii, ca ostași pe câmpurile de luptă, au raportat cele mai frumoase învingeri și au fost recunoscuți de cei mai fideli fii ai patriei, căci nici odată nu au căutat să treacă în tabere streine, nici n'au mers afară din țera lor, ca să conspire și să se conjure, — era, ca cetățeni, pe toate terenele au dovedit patriotismul cel mai sacru și ori unde au fost puși, și-au împlinit datorile lor cu sîrguință și deosebitu devotamentu.

Rogu deci din nou pe onorabila reprezentațiunea a comitatului, ca să nu plece după estravaganțele fustului conducătoru de cartea funduară, ați devenitu mare patriot și politicu, Bartha Miklos, — ci să nisuiți cu toții a face administrațiune bună, promptă și folositoare acelu popor, din a căruia sudore am ridicat acest pomposu palat și din a căru câștigu dăm atâtea plăți bune oficialilor comitatensii!

Punendu-se cestiunea la votu, majoritatea primesce propunerea comisiunei permanente.

După desbaterea unor obiecte interne, — membrul Fr. Hossu-Longin a interelat pe vicespanu într-o afacere de mare interesu.**)

În fine încă unele amănunte.

La propunerea și apelul societății carpatine ungarice (Karpategylet) în privința schimbării, seu mai bine d'is maghiarizării numelor comunelor, comisiunea permanentă a fost de părere, că propunerea seu apelul din vorbă să se predea „Societății archeologice“ din comitatul Huniadoră, ca această societate să-și dea mai înțeu părerea.

La acestă propunere a vorbitu Dr. Al. L. Hossu, arătându cât de neserișă este propunerea societății carpatine și cât de multu vatămă demnitatea congregațiunei, când ne demitemu, să luăm în desbatere unu apelu ca și acesta. — A arătat cu exemple vii, cât de păgubitoare și chiar periculoase urmări ar avé, atăt din punctu de vedere istoricu, juridicu și mai cu seamă strategicu, decât noi ne-am declarat competenți și am avé cutezanța temerară, ca să ne încercăm a strămuta numele străvechi ale comunelor.

Maioritatea însă a învinsu și aci.

Propunerea seu mai bine „rușinea“ Făgărășenilor a pățitu „rușinea“ și la noi. Nici comisiunea permanentă nu a primitu slugărnica Făgărășenilor, — ci a trecut peste ea și noi deci nu ne-am ocupat de ea. Vorba e, că ziua de 27 Decembrie ne-a aflatu pe noi Românii la postul nostru. Atăta vorbă românească nu s'a auțitu de multu în Congregațiunea noastră.

Coresp.

Procesul anarchistului Vaillant.

Lumea se ocupă la Parisu aproape exclusiv cu cestiunea procesului anarchistului Vaillant, autorul atentatului dela Camera franceză. După cum se anunță în chipu oficialu, acestu procesu se va începe la 5 Ianuarie, și decât Vaillant va face apelul, în ziua de 15 Ianuarie st. n.

S'au luat măsuri forte severe, ca lista juraților, cari vor fi chiamați a judeca pe acestu atentatoru, să nu se publice mai înainte de momentul fixat prin lege, și archivarul Curții cu jurați a departamentului Seinei a primitu ordinul să nu permită nimenui a vedea actele procesului, afară de apărătorul lui Vaillant, avocatul Jean Ajalbert, care este și reporterul judiciar al diarului „Gil Blas“.

Numărul martorilor, cari vor fi citați, va fi forte micu. Răniții nu vor fi chiamați să depună înaintea juraților, ci numai șeful laboratorului în care s'au examinat bucițele bombe, doi seu trei ușieri ai palatului Bourbon, deputatul boulangist Argeliès, dela care Vaillant a primitu o carte de intrare în Cameră sub unu nume falsu, și în sfârșitu cătr-va spectator, cari au vedutu cum Vaillant a aruncat bomba.

**) Cuprinsulu acestei interelatii îl vom publica în numărul următoru.

Acusarea în contra lui Vaillant este pentru încercare de omor cu premeditație și prin urmare elu poate fi condamnat și la morțe.

Faptul, că Vaillant va fi adus în adevăr și atăt de curându înaintea juraților, a pricinuit o ore-care zăpăceală în rândurile socialistilor, cari începuseră a răspândi părerea, că Vaillant ar fi fost un simplu agentu provocator și că ar fi servitu de instrumentu de bună-voință guvernului, care și-ar fi creat ast-fel numai unu pretextu de a înăspri legile nu numai în contra anarchismului, ci și în contra socialismului.

Unii, cum e posibilu la Allemane, continuă și acum acestă manoperă, scriindu în „La Petite République“ a d-lui Geblet articole în cari rupe lănci împotriva „camarilei bogăților“, cari după potolirea grevelor, au simțitu necesitatea de a stringe în chingă opinia publică, și își bate jocu de „naivii“, cari mai cred, că bomba din palatul Bourbon a fostu aceea, care a datu nascere imediatu legilor draconice votate de parlamentu. Totă acestă înscenare s'a pus la cale și s'a pregătitu pentru-ca să se potă simți acum adierea unui vântu, care s'ar puté numi „vântulu imperiului“.

NECROLOGU. Sultana V. Bidu, soția d-lui Vasile N. Bidu, comerciantu în Brașov, a răposat Marți, în 21 Decembrie v. c., în anul alu 28-lea alu etății și alu 12 alu căsătoriei, lăsându în urma sa cinci fii minoreni. Imormentarea se va săvârși mâne, Joi, la 2 ore d. a. în cimiterul bisericei S. Treim de pe Tocile. — Adresăm nemângăiatulu soțu și numeroșei familii condolențele noastre!

„ALBINA“ institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectulu operațiunilor de casă în luna lui Decembrie 1893.

Intrate:

Număraru cu 1 Dec. 1893	fl. 11841 16
Depunerii spre fructificare	135772.77
Cambii răscumpérate	71491.81
Conturi curente	177996.89
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	13402 50
Imprumuturi pe produse	6738.73
Monetă	2105.46
Interese și provisiuni	7077.25
Comisiuni	1071.40
Diverse	10584 97
	fl. 438082 94

Esitate:

Depunerii spre fructificare	fl. 179619 88
Cambii escomptate	78650 50
Conturi curente	124824 71
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	9040 —
Imprumuturi pe produse	2000,—
Monetă	20259.02
Comisiuni	3205 07
Interese și provisiuni	1292 48
Diverse	4456.74
Spese și salare	1682.14
Numeraru cu 31 Dec.	13052.40
	fl. 438082.94

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p. dirigentu. adjunctu.

V. Uvegeșu m. p. comptabilu.

Sciri telegrafice.

Făgărășu 22 Decembrie v. Congregațiunea comitatului Făgărășu a respinsu cunoscuta adresă a comitatului Clușiu privitoare la pretinsele „agitațiuni române.“

Literatură.

Povestiri de Petra-Petrescu à 80 cr. francate. De vânzare la administrațiunea noastră.

*

Compasu românesc. Anuaru financiar, care cuprinde toate datele asupra institutelor române de bani, dimpreună cu îndrumări folositoare pentru capitaliști, cari vré să cumpere hârtii de preț — de Petra-Petrescu. De vânzare la autoru în Brașov, à 55 cr. franco.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	116.40
Renta de corone ung. 4%	94.65
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	125.75
" " " argint 4 1/2%	101.10
Oblig. " " de ost. I. emis.	121.80
Bonuri rurale ungare.	98.50
" " croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	147.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin.	141.50
Renta de hartie austr.	97.95
" " argint "	97.75
" " aur "	118.45
Losuri din 1860.	145.—
Actii de ale Bancii austro-ungar.	1003.—
" " ung. de credit.	418.75
" " austr. de credit.	349.75
Napoleon d'ori	9.89
Marc imp. germ.	61.—
Londou (lire sterlinge).	124.36
Rente de corone austr.	96.70

Cursul pietei Braşov.

Din 3 Ianuarie 1893.

Banote rom. Cump.	9.78	Vend.	9.81
Argint rom.	9.75	"	9.79
Napoleon-d'ori	—	"	—
Galbeni	—	"	—
Ruble rusesi	—	"	—
Marci germane	—	"	—
Lire turcesci	—	"	—
Seris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	—	"	—

Concurs!

Pentru ocuparea postului de cassar la institutul de credit si de economii „LIPOVANA” in Lipova.

Salariul anual este: 400 fl. v. a., er dovedind activitate si zel in oficiu, li-se pune in prospectu remuneratiune anuală ulterioară. câtă si ridicarea salariului din timp in timp.

Cassarul va fi indatorat a depune, ca cautiune in numerar, ori in hirtii de valoare, ori in realitati, o suma indoitu de mare, de cum ii este salariul.

Confirmarea alesului pote urma numai dupa unu an de serviciu.

Dela recurenti se recere se posedă in scrisu si in vorbire limbile: română, maghiară si germană; recurentii, cari voru dovedi, că au făcutu pracsă la vr'unu institutu de banca, voru fi preferiti.

Recursele ajustate cu documentele, ce le posedu recurentii se se trimita la adresa subsemnatei directiuni.

Terminulu concursului se ficsăza până la 15 Ianuarie, 1894.

Lipova, 1 Ianuarie 1894.

DIRECTIUNEA.

131,1—3

ABONAȚI CALICULU!

Unu terno siguru facu toti cei ce aboneza

CALICULU

diaru humoristicu si satiricu cu multe ilustratiuni, pe anul 1894!

Prețulu abonamentului ordinaru, pe intreg anul e 3 fl. seu 7 franci

si cine nu va ride de celu puțin 3 ori din fia-care numeru, acela isi primesce abonamentulu solvit inapoi.

Toți cei cu puțină dare de mână primescu Caliculul cu 2 fl. seu 5 franci pe unu an.

Toți cei săraci, fără deosebire de rangu si dignitate, totu așa militarii subalterni, studentii, meseriașii, gendarmii, finantii, cantorii, crâșnicii, clopotarii, si toti cei incurcați in procese de despărțenie, primescu CALICULU cu 1 fl. 50 cr. seu 4 franci pe an.

!! Mai ieftin nici guta nu lovesce!!

Abonenti ordinaru, cari până in 1-a Ianuarie vechiu, ne trimitu intregu abonamentulu de 3 fl. seu 7 franci, primescu noulu CALICULU al CALICULUI gratuitu, seu pe de-asupra, ca fuiorul popii, si totu anul ridu.

Abonenti cu preturi reduse, pentru 36 cr. seu 1 francu, primescu Calindarul CALICULUI espedatu franco.

De proba primescu primul numeru alu Calicului pe anul 1894 toti cei-ce ni-lu ceru. La cinci abonamente de ori-ce natură dămă alu seselea gratuitu.

Concedem si plătierea abonamentului ori cându in decursulu anului.

Devisa Calicului, care acum intră in anul alu 14-lea, a fostu si e: Lectură originală humoristică si satirică, si risu cu ori si ce prețu.

A se adresa la SIBIU

328,1—3

Administrația „CALICULUI.”

INSTITUTUL DE CREDIT SI DE ECONOMII

„ALBINA”

FILIALA BRAȘOVU,

Cheque-Conto la postă Nr. 505.

Giro-Conto la banca Austro-Ungar.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%

ale „Albinei” inst. de cred. si econ. in Sibiu.

Acelea sunt emise in bucati a fl. 1000 si fl. 500 si se fructifica cu neto 5% fără nici unu scademēt.

Cuponii de interese se rēscumpără la jumătate de anu la 1 Ianuarie si 1 Iulie la casele institutului din Sibiu si Braşov si la „Pester ung. Commercial-Bank” in Budapesta fără nici unu scademēt si liber de ori ce provisiune.

Pentru fructificarea punctuală si rēscumpărarea scrisurilor fonciare garantēza:

1. Ipotecile, care in sensulu legi pentru scrisuri fonciare din anul 1876 sunt menite esclusiv pentru coperirea detentorilor de scrisuri fonciare si asecurate prin intabulare in cartile funduare in favorulu acelora, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum 1/3 a valōrei de preavere, ceea ce se confirma prin controla Comitetului de supraveghiare pe fia-care scris fonciar emis.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca si pupilară.

2. Fondulu de garanție de fl. 200,000 specialu al scrisurilor fonciare, prescriu de legea amintita pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrisuri fonciare, care fondu e detaşatu din capitalulu de actiuni alu institutului.

3. Tota cealaltă avere a institutului inclusive fondulu de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI” atāt cu privire la siguranța lor absolută, cât si ca una din chārtiele indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice si private etc. si le vindem pe cât ajunge provisiunea lor in cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim in cursul mijlociu.

„ALBINA”

institut de credit si de economii
FILIALA BRAȘOV.

18—*

Cele mai eftine obiecte

pentru

Cadouri de Crăciun și Anul nou

se potu cumpăra in magazinulu:

A. G. KALENDA, Braşov.

Noutăți, Oglinzi de cristal, Albumu, Obiecte brodate, Mărfuri de bronce, Maiolica, Serviciuri pentru fumat, Eventalle pentru carneval, Celu mai finu parfumu si diferite articole de toaletă. Albituri forte fine pentru bărbați, Cravate, Umbrele, Portmoneuri etc.

330,1—4.

Noutăți in jucării de copii.

Apărare sigură contra rēcelei, podagrei, reumatismului si gheții.

DEPOU

alū fabricelorū din

de CALOCI

GENERALU

Petersburg si Riga

și ȘOȘONI

de gumi veritabilu rusescu, pentru bărbați, dame si copii, cu prețurile originale de fabrică.

Se potu procura dela Magazia de încălțăminte

S. RESCHOVSKY, Viena.

I., Rothenturm-strasse Nr. 4.

La cerere se trimite insemnarea prețurilor si indicarea cum se ia mēsură piciorului, asemenea se pune talpă de gumi pe ghețe nouē si vechi cu prețu moderat.

Venditoriloru se dă rabat bun.

AVISU!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potu face si reindori si când dela 1-ma si 15 a fie-carei luni.

Domnii abonati se binevoiască a arata in deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă dupa stilulu nou.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiască a scrie adresa la muritu si se arate si posta ultimă.

Administrația „Gaz. Trans.”

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac

(fără nici o primejdie) in contra Neputinței. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la PARIS, 7, r. Saint-Lazare. BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește ELIXIRUL GODINEAU si la BUCUREȘTI, la Ilie ZAMPFIRESCU, droghist; la JAȘI, la D.D. Frați KONTA, farmaciști.

și la Tulcea, la Dr. D. RAVBLICO, farmaciș; la „MINERVA,” la Galați, STALSKI, farmacist, la Ploiești, la J. & C. CHRISTESCU, farmacist si droghist, la Roman, la D. J. WERNER, farmacist.